

עושיין פסין פרק שני עירובין

כד.

עין משפט
גר מצוה

צטיל לגבי רובה. והו' כאליו נורע כולו: והו' ליה קרפף יוסר מניס סאסיס. ואע"ג דהוקף לדירה חשבו כלא הוקף לדירה דהא הו' כולו גינה ובגינה לא מהני הוקף לדירה: דלא הו'. והו' מיעוט דנורע בית סאסיס דלא חשיב להבדל מן החצר ולהקרות לו שס

(א) [בגמ"א: מרן, ג] ח"מ, א נעיל ד: נכרות מה. סוכה. ו. שבת ק"ב: כלס פ"ו מ"ד שבת ק"ב, (ד) כלס פ"ו מ"ד שבת ק"ב, (ה) ס"א קמתקנא, (ו) שבת ק"ב: ע"ז י"א, (ז) ס"א פתח, (ח) [ג'ל' אהוב], (ט) גי' נבי"ע דרנב,

הנהרות הב"ח

(א) נביא שניה לנו סנדל דתנן סנדל שנפסקה אמת: (ב) רש"י ד"ה טור מן המדרס דמו דר"ה ע"ה ד"ה אכל וכו': (א) שם מן אלאן שעדיין היה מדרס לנמא כלס כ"ל ומיכה לקבל טומאה ממק: (ד) תוב"ס ד"ה לא אפן וכו' כקרפף בית סאסיס ואין יכול לנטול ממנו: (ה) בא"ד דצטיל מיעוטא לגבי רובה:

מוסף רש"י

חובא לקמו כד:

רבינו הגנאל

מורובע(ות) כדי שהיא נישכר את הדיור, ל"ה אליעזר דאמר אם היה אריכה יתר על שנים ברחבה אפילו אמה, אם היא מרובעת לא שרי לטלטלי בה, דמי (משכחת) [משותף] לה באבסוטא פנים מויה לוויה (אשתכחו) [אשתכח] טפי מן שנים ברחובה כ"י תנינן א"י אנטוינס, [דאמר] זה יהיה לכם גבול לזה אתה און) נוהן פיות וא"י אמת (רוח) פיות לשוכתי שבת. אורכי ר' יוסי דאמר אפילו אריכה כשני ברחבה [אפי] מרובע [שרין], דליף ממשכן דהוא אורכו ו"ה אמה ורחבו ג' אמה, שצמא ארכי מרובע כשנים ברחובה א"י אבסוטא טפי מן שנים ברחבה שרי. כרב אחא דאמר העמביר אי אמות ברשות הרבים אינו חיביב עד שיעברו הן ואלכסנון. ואמר רב פשת בדין לן רבא ברשות הרבים אינו הרבים בבה' ו' רובה' ז' מי בעינן הן ואלכסנון יא לא. ופשטא מיהא דתני ר' חנניא וכו' אבא אמר כל שבותי שבת. וכוהא אפיקה הילכתא כרבי עקיב' והילכתא כר' יוסי ותרייתו לקולא דאפי' אריך קטין, ואפילו לא יש בה שומייה ולא בית דירה שרי. נירוע לפיקא אמתו הרי הוא כנינה, ותנן לא אמרו בית סאסיס אלא בנינה ובקרפף אבל יתר מיכן אסור, וזה כיון שהו' יתר מבית סאסיס אסור, דהא זרעין אפיקה מכלל דירה. אמר רב הונא ברבי דר' יהושע לא אמרו שבאר היריעה ובטלה תורת הקפתו לדירה, אלא בזמן שהוא יתר מבית סאסיס אבל בית סאסיס מותר [כר"ש] דתנן אחד גנות ואחד חצירות ואחד קרפפות לכלין שבטו בתוך

בטיל ליה לגבי רובה והוה ליה קרפף יותר מבית סאסיס ואסור אלא אי איתמר הכי איתמר הא מיעוטא שרי אמר רב הונא ברביה דרב יהושע לא אמרן אלא דלא הו' בית סאסיס אבל בית סאסיס אסור כמאן כרבנן ורב ירמיה מדיפתי מתני לקולא * הא מיעוטא שרי אמר רב הונא ברביה דרב יהושע לא אמרן אלא בית סאסיס אבל יותר מבית סאסיס אסור כמאן כר"ש: נטע רובו הרי הוא כחצר ומותר: אמר ר' רב יהודה אמר אבימי והוא שעשוין אצטבלאות ורב נחמן אמר * אע"פ שאין עשוין אצטבלאות מר יהודה אקלע לבי רב הונא בר יהודה הוניה להנהו דלא עבידי אצטבלאות וקא ממלטלי בגויהו אמר ליה לא סבר לה מר להא דאבימי אמר ליה אנא כרב נחמן סבירא לי אמר רב נחמן אמר שמואל קרפף יותר מבית סאסיס שלא הוקף לדירה כיצד הוא עושה פורץ בו פירצה יותר מעשר וגודרו ומעמידו על עשר ומותר איבעיא להו פרץ אמה וגר אמה * [ופרץ אמה וגדרה] עד שהשלימו * כל כלי בעלי בתים שיעורן כרמונים ובעי חוקיה ניקב כמוציא זית וסתמו וחזר וניקב כמוציא זית וסתמו עד שהשלימו למוציא רמון מהו וא"ל רבי יוחנן רבי שניתה לנו * סנדל * שנפסקה אחת מאזניו ותיקנה טמא מדרס נפסקה שניה ותיקנה טהור (בה) מן המדרס אבל טמא מגע מדרס ואמרת עלה מאי שנא ראשונה דהא קיימא שניה שניה נמי אפי' קיימא ראשונה ואמרת לן עלה פנים חדשות באו לכאן הכא נמי פנים חדשות באו לכאן * קרי עליה לית דין בר אינש איכא דאמרי כגון דין בר נש אמר רב כהנא ר' רחבה שאחורי הבתים אין מטלטלין בו אלא בר' אמות ואמר רב נחמן * אם פתח לו פתח מותר למלטל בכולו פתח מתירו ולא אמרן אלא שפתח ולבסוף הוקף אבל הוקף ולבסוף פתח לא פתח ולבסוף הוקף פשיטא לא צריכא דאית ביה בי דרי מהו דתימא אדעתא דבי דרי * עבדיה קמ"ל קרפף יותר מבית סאסיס שהוקף לדירה ונתמלא מים סבור רבנן למיזר כורעים דמו ואסיר אמר להו רב אבא * (אבוה) * דרב בריה דרב משרשיא הכי אמרינן משמיה דרבא * מים כנטעים דמו ושרי אמר

לא אמרן אלא דלא הו' בית סאסיס. ואע"ג דלרנן קרפף פחות מבית סאסיס דינו כקרפף בית סאסיס (ו) לטלטל ממנו לחצר משום דאין סברא שהו' שלשה חילוקים בשלשה משהוין הכא לא אסר מיעוט הנורע לרוב שאינו נורע צמה שפרון לו צמולאו דכיון שהו' פחות מבית סאסיס לא חשיב

וצטל לגבי רוב שצטיל נורע אצל בית סאסיס חשיב טפי ולא צטיל ובזמנא רובא אפי' לא הו' בית סאסיס אסור דצטיל * לגבי רובא והו' כנורע כנורע כולו: * סנדל * שנפסקה וכו'. הו' הדין צלל מקנה נמי דטמא מדרס דאי שנפסקה פרחי לה טומאה מו לא הדרה לה דלא מנינו טומאה ישנה חוזרת אלא ככלי מתכות

כדמפרש צסוף פ"ק דשבת (ד' טו.) והא דנקט ותקנה פ"ה לאשמעינן אע"ג דתקנה כי נפסקה שניה טעורה מן המדרס דפנים חדשות צאו לכאן: * אבר * טמא מגע מדרס. פירש הקוטרס משום דעדיין כלי הו' לאשתמושי ציה משמיטתא אחרינא ולפירושו אפילו נפסקה שניה טמא מגע מדרס וקשה דתנן צדיא צכיקא דך משנה צמסקת כלס צפרק כ"ו (מ"ד) לא הספיק לתקן ראשונה עד שנפסקה שניה טעורה ור"ש חזר צו והגיה אצל טמא מגע מדרס דעדיין כלי הו' וחזי למילתא קמייתא דהא איתקנה ראשונה ולפירושו איתערך למימי צירשא ומיקנה דאי לא נתקנה כי נפסקה שניה אינה טמאה אפילו מגע מדרס וארצ דתני צירשא תנן נמי צכיקא ומינה פימנה מתי צא לו מגע מדרס דאם צא לו מגע מדרס ומדרס יחד כגון צדק עליו הז צרגלו יקף או אפי' צמנעל ולא הפסיק צפשוטי כלי עץ א"כ איכא פנים חדשות למגע מדרס כמו למדרס ולפי' ר"ש קמא יחא דאפילו נפסקו צ' אונים טמא מגע מדרס והואיל חזי לתשמיש אחרינא וצפרק אלו חזי (שבת דף ק"ב:) פ"ה דטמא מגע מדרס לפי שנגע צעמנו כשהיה אב הטומאה ולא נהירא דטומאת צית הסתרים היא דלא קיימא לן כרבי מאיר דלמר מטמא מדפירש צפשוט צפרק צהמה המקשה (חולין דף ע"ב:) וזהו עור והרוצב (שם דף ק"ב:) טומאת צית הסתרים היא ומה שפירש כאן נמי דצעת פרישתו מאוזן קיבל טומאה מאזניו ותיקנה טמא מדרס, ניפסקה שניה ותיקנה טהר מטמא מדרס כו', ואמרת לן פנים חדשות באו לכאן, הכא נמי פנים חדשות באו לכאן, כלומר אינן הן אלא אינן אלא כאלו אחרות חדשות באו עשויו. קרי חוקיה על ד' יוחנן לית דין בר אינש, כמלאך הוא חושב שמבין ומוציא אילו החכמות. אמר רב כהנא רחבה שאחורי בתים אין מטלטלין בה אלא בר' אמות. אמר ר"י אם פתח מן הבתים לתוכו פתח מותר לטלטל בכולו. ודוקא פתח ולבסוף הקיף והוא לא הקפה לדירה. אבל הקיף שלא לשם דירה ולבסוף פתח לא. ואמרינן פתח מן הבתים פתח ואח"כ הקיפה צריכה למיזר, דהא ודאי לדירה היא. ופרקינן כגון דאית ליה בהווא רחבה בי דרי. פי' גורן לודש עליו תבואה. מהו דתימא היא פתח לגורן הוא דעבדיה, קמ"ל דכיון דאית ליה פתח האי דאקיף לדירה הוא דאקיף קרפף יתר מבית סאסיס שהוקף לדירה ונתמלא מים, בחצירו בריכה של מים.

כא א ב מיי פ"ו מהל' שנת הלכה ו טו"ע א"ח סי' שנת ספק ט: ל ג ד מיי שם ה"ה טו"ע שם סי' ז: לא ה מיי פ"ו מהל' הלכה ז: לב ו מיי פ"ו שם הלכה ז: לז ז ח מיי פ"ו מהל' שנת הלכה י טו"ע א"ח סי' שנת: לד ט מיי שם הלכה ו טו"ע א"ח סי' שנת ספק יא:

רבינו הגנאל

רובו בטיל ליה מיעוט לגבי רובו וחשיב כמי שלא הוקף לדירה כיון שזרעו, יהוה כי קרפף יתר מבית סאסיס שלא הוקף לדירה, כטם שזרעו עשאו כשדה כך תעשה ביתר מבית סאסיס. אלא אי איתמר, הכי איתמר, הא נורע מיעוטו שרי אמר רב הונא כו'. רב ירמיה מדיפתי הוניה כו' איתמר רובו הרי הוא כנראה ואסור. הא מיעוטו שרי, אמר רב הונא בריה דר' יהושע על אמרו אלא בית סאסיס הא יתר מבית סאסיס אפילו שלא נורע אלא מיעוטו אסור * כמאן כרבנן. איצילאית עיקר המלה אורות טוסים הוא בלשון יוני, ופירושו כי נטפין אילנות זה בצד זה כגון העמדת טוסים בתוך אורותיהם זה בצד זה. ואסיקא דאפי' דיאניה עשויה איצילאית מותר כרב נחמן. אמר רב נחמן אמר שמואל קרפף יתר מבית סאסיס שלא הוקף לדירה, פורץ בו פירצה יתר מעשר אמות, וחזרו וגודרו לשם דירה דיו, וחשוב כאליו הקיפו כולו לשם דירה. וכן אם פרץ אמה וגדרה לשם דירה, ועוד פרץ אמה וגדרה לשם דירה עד שהשלים יתר מעשר אמות גדר לשם דירה, נעשה כאליו הוקף כולו לשם דירה ומותר לטלטל בכולו, ואפילו הוא בית [י'] כורין. כי הא דתנן כל כלי בעלי בתים שיעורין כרמונים. כלומר אם ניקבו כמוציא רמון טהור. ובעי חוקיה ניקב כמוציא זית וסתמו, וחזרו וניקב כמוציא זית וסתמו, עד שהשלימו למוציא רמון. וא' ליה ד' יוחנן רבי לא משנתנו היא זו סנדל שנפסקה אחת מאזניו ותיקנה טמא מדרס, ניפסקה שניה ותיקנה טהר מטמא מדרס כו', ואמרת לן פנים חדשות באו לכאן, הכא נמי פנים חדשות באו לכאן, כלומר אינן הן אלא אינן אלא כאלו אחרות חדשות באו עשויו. קרי חוקיה על ד' יוחנן לית דין בר אינש, כמלאך הוא חושב שמבין ומוציא אילו החכמות. אמר רב כהנא רחבה שאחורי בתים אין מטלטלין בה אלא בר' אמות. אמר ר"י אם פתח מן הבתים לתוכו פתח מותר לטלטל בכולו. ודוקא פתח ולבסוף הקיף והוא לא הקפה לדירה. אבל הקיף שלא לשם דירה ולבסוף פתח לא. ואמרינן פתח מן הבתים פתח ואח"כ הקיפה צריכה למיזר, דהא ודאי לדירה היא. ופרקינן כגון דאית ליה בהווא רחבה בי דרי. פי' גורן לודש עליו תבואה. מהו דתימא היא פתח לגורן הוא דעבדיה, קמ"ל דכיון דאית ליה פתח האי דאקיף לדירה הוא דאקיף קרפף יתר מבית סאסיס שהוקף לדירה ונתמלא מים, בחצירו בריכה של מים.

(א) לפי הגהה מן הסוגיא לרנן אפילו צית סאסיס אסור ואולי טס"ה ו"ל' כמאן כר"ש ומהו שהגיה צננ.